

KONSULTANT KRAJOWY
 w dziedzinie Anestezjologii i Intensywnej Terapii
 prof. dr hab. med. Krzysztof Kusza
 Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii Collegium Medicum UMK
 85-094 Bydgoszcz ul. Skłodowskiej-Curie 9
 tel. +48 52 585 47 50; tel/fax +48 52 585 40 22; e-mail:kikanest@cm.

Bydgoszcz, 2013.06.03

17/K/2013

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
Wpłynęło:	<div style="text-align: center;"> <p>2013 - 06 - 07</p> <p>.....</p> <p>data</p> </div>
Znak:	

Rzecznik Praw Pacjenta
 Krystyna Barbara Kozłowska

Wielce Szanowna Pani Minister

W związku z prośbą dotyczącą przedstawienia stanowiska, czy trwają prace w sprawie opracowywania założeń programów i strategii leczenia bólu w Polsce uprzejmie informuję, że Konsultant Krajowy w dziedzinie Anestezjologii i Intensywnej Terapii powyższe zagadnienie nadzoruje, koordynuje oraz wprowadza w tych oddziałach, które leżą w zakresie jego kompetencji. Problem ten nie dotyczy zatem chorych znajdujących się w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii, gdyż te powszechnie stosują zalecenia i wytyczne analgezji, analgosedacji, czy też sedacji właściwych dla chorych poddanych inwazyjnej terapii ratującej życie. Zalecenia te mają wymiar ogólnoświatowy i jak się domyślam podmioty występujące do Pani Minister miały na myśli zagadnienia związane z uśmierzaniem bólu w innych komórkach niż oddział anestezjologii i intensywnej terapii. Właściwy nadzór nad leczeniem bólu w oddziałach zabiegowych powinni mieć konsultanci z tychże dziedzin medycyny. Anestezjolodzy opracowali na potrzeby leczenia bólu ostrego pooperacyjnego wiele zaleceń i wytycznych przedstawiając je w formie publikacji uzgodnionych z Towarzystwem Chirurgów Polskich, Polskim Towarzystwem Ginekologicznym i Towarzystwem Ortopedii i Traumatologii. Większość tych zaleceń opracowano wspólnie z reprezentującymi dyscypliny zabiegowe i między innymi należą do nich:

Zalecenia 2011 postępowania w bólu ostrym i pooperacyjnym Hanna Misiołek, Ewa Mayzner-Zawadzka, Jan Dobrogowski, Jerzy Wordliczek. Ból 2011, tom 12 nr 2,

„Uśmierzanie bólu pooperacyjnego” 31.07.2012 autorzy: Jerzy Wordliczek, Jan Dobrogowski. Medycyna Praktyczna.

„Rekomendacje dotyczące postępowania przeciwbólowego w ginekologii i położnictwie”. Zespół ekspertów: Jan Dobrogowski, Jerzy Jakonicki, Krzysztof Przesmycki, Andrzej Skręt, Jerzy Wordliczek, Jacek Tomaszewski. Ginekologia Polska 2007, 78, 494-498

„Rekomendacje dotyczące postępowania przeciwbólowego w ginekologii i położnictwie. Część II: Leczenie bólu u kobiet ciężarnych, rodzących oraz w porożu”. Ginekologia Polska 2008, 79, 567-577

Natomiast program „Szpital bez bólu” powstał z inicjatywy PTBB, PTAiIT, TChP, PTG, PTOiT

„Rekomendacje w uśmierzaniu bólu okołoperacyjnego w chirurgii ogólnej” Marek Krawczyk, Jerzy Wordliczek, Antoni Czupryna, Jan Dobrogowski, Marek Dobosz, Wojciech Gaszyński, Piotr Andziak, Hanna Misiołek. Adam Dziki, Polski Przegląd Chirurgiczny (2012, 84, 1-19) oraz w Chirurgii po Dyplomie nr 1, 2013

Kluczową rolę w realizacji zaleceń i wytycznych pełni Polskie Towarzystwo Badania Bólu i jego Prezes Prof. dr hab.med. Jan Dobrogowski. Towarzystwo to zajmuje się badaniem bólu oraz organizacją struktur, które pozwoliłyby na realizację zadań zawartych w wytycznych, chociażby takich jak inicjatywa „Szpital bez Bólu”, której autorem oraz propagatorem na terenie Polski jest PTBB.

W związku z powyższym chciałbym jednoznacznie poinformować, że uśmierzenie i leczenie bólu ma charakter interdyscyplinarny. Zagadnieniem tym zajmują się takie dyscypliny medycyny jak ortopedia i traumatologia, medycyna ratunkowa, chirurgia ogólna, neurochirurgia, ginekologia i położnictwo, choroby wewnętrzne, opieka paliatywna, opieka długoterminowa, anestezjologia i intensywne leczenie, neurologia oraz inne. Wraz z pracami dotyczącymi powołania szczególnej umiejętności jaką miałyby być „medycyna bólu” być może pojawi się także strukturalnie reprezentująca resort zdrowia w tym zakresie komórka o charakterze interdyscyplinarnym monitorująca zagadnienia, o które Pani Minister zapytuje, wyposażona w narzędzia umożliwiające wdrażanie wytycznych i zaleceń uśmierzenia i leczenia bólu, określenie kosztów związanych z realizacją takiej procedury i możliwości przedstawienia jej płatnikowi do zapłaty (aktualnie płatnik realizuje zapłatę za niektóre świadczenia w zakresie leczenia bólu przewlekłego realizowane najczęściej w Poradniach Leczenia Bólu). W mojej opinii kompetencje najwyższej rangi w tym zakresie posiada Polskie Towarzystwo Badania Bólu wraz z jej Prezesem Prof. dr hab.med. Janem Dobrogowskim. Jest to jedyna w mojej opinii organizacja pozarządowa, która w sposób rzetelny, za pomocą wiarygodnych narzędzi oraz przy posiadaniu głębokich kompetencji posiada potencjał skoordynowania zagadnienia, o które Pani Minister zapytuje. PTBB nie zostało jednak nigdy w takie kompetencje wyposażone pomimo wielokrotnych prób sformalizowania zadań, które mogłoby ono pełnić na rzecz chorych także w świetle zagadnień, o które Pani zapytuje w skierowanym do mnie liście.

Anestezjologia i Intensywne Leczenie chętnie wspiera inne dyscypliny medycyny, które postrzegają potrzebę właściwej organizacji procesu uśmierzenia bólu ostrego w Polsce jednak jak wspominałem jako Konsultant

Krajowy w tej dziedzinie monitoruje i nadzoruje zagadnienia jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych wobec chorych znajdujących się w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii. Z drugiej strony interdyscyplinarność naszej dyscypliny medycyny pozwala nam na tworzenie zespołów leczenia bólu ostrego w jednostkach jakimi są szpitale w oparciu o zespoły lekarsko-pielęgniarskie. Inicjatywy te, najczęściej spontaniczne i wynikające z inicjatywy PTBB pomimo tego, że są realizowane w wielu jednostkach szpitalnych nigdy nie znalazły zrozumienia u płatnika i są wdrażane na koszt świadczeniodawcy. Pełen zakres tych inicjatyw w tym również dokładne liczby dotyczące jednostek szpitalnych prowadzący serwis leczenia bólu ostrego w zakresie programu pozarządowego jakimi jest „Szpital bez Bólu” zapewne zna inicjator tego projektu Pan Prof. dr hab.med. Jan Dobrogowski.

porobte e wywarci zecualer
prof. dr hab. n. med. Krzysztof Kusza
Konsultant Krajowy
w dziedzinie anestezjologii
i intensywnej terapii